

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS HALLIN METSÄSTYKSESTÄ ALUELLISEN KIINTIÖN NOJALLA METSÄSTYSVUONNA 2018—2019

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin metsästysvuodelle 2018–2019 suurin sallittu saalis määrä hallin alueellisen kiintiön rajoissa sallittavaan metsästykseseen. Asetuksella säädettävä suurin sallittu saalismäärä ei ole määrä, joka tulisi saavuttaa, vaan se asettaa metsästykselle määrää koskevan rajoituksen.

Hallin metsästykseseen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa, vaan hallia voidaan metsästä metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa. Metsästäjällä on velvollisuus ilmoittaa alueellisen kiintiön puitteissa saaliiksi saatavista halleista Suomen riistakeskukselle. Mikäli asetettu kiintiö täyttyisi ennen metsästysvuoden loppumista, olisi Suomen riistakeskuksen määrättävä metsästys päättyneeksi kyseessä olevalla kannanhoitoalueella.

Asetuksella sallittaisiin yhteensä enintään 1 050 hallin metsästys kaikkien mereen rajoittuvien maakuntien alueella. Alueellisesti suurimpia sallittuja saalismääriä rajoitettaisiin Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa määriteltujen kannanhoitoalueiden mukaisesti siten, että Perämeren-Merenkurkun alueella sallittaisiin enintään 633 hallin metsästys, Lounais-Suomen kannanhoitoalueella enintään 273 hallin metsästys ja Suomenlahden kannanhoitoalueella enintään 144 hallin metsästys. Määrät ovat samat kuin viime metsästysvuonna.

Itämeren alueen laskentojen perusteella Itämeren hallin kokonaiskanta on noin **40 000–54 000** yksilöä. Laskennoissa nähtyjen hallien määrä on kasvanut 2000-luvun alun noin 10 000:sta nykyiseen yli 30 000 eläimeen, mutta laskentakanta ei ole hallikannan kokonaismäärä, koska eräiden arvioiden perusteella keväisin saavutettaisiin 60–80% kannasta.

Metsästyskaudella 2017–2018 Oma riistan saalisilmoitusten mukaisesti saalis on tähän mennessä yhteensä 185 hallia (tilanne 25.6.2018), joten kiintiöstä täyttynyt tähän mennessä vain noin 18 %.

1 Nykytila

Metsästyslain 10 §:n 2 momentin mukaan pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

Metsästykseseen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin (hirvieläimet) kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Metsästysasetusta muutettiin vuonna 2014 siten, että hallin metsästykseseen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa. Hallia voidaan metsästä metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa. Metsästysasetuksen (412/2014) 5 §:ssä säädetään, että hallin Itämerellä tapahtuvaa metsästystä varten on kiintiö seuraavilla alueilla: 1) Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalue, johon kuuluvat Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakuntaan kuuluvat merialueet; 2) Lounais-Suomen kannanhoitoalue, johon kuuluvat Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntaan kuuluvat merialueet; sekä 3) Suomenlahden kannanhoitoalue, johon kuuluvat Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntaan kuuluvat merialueet.

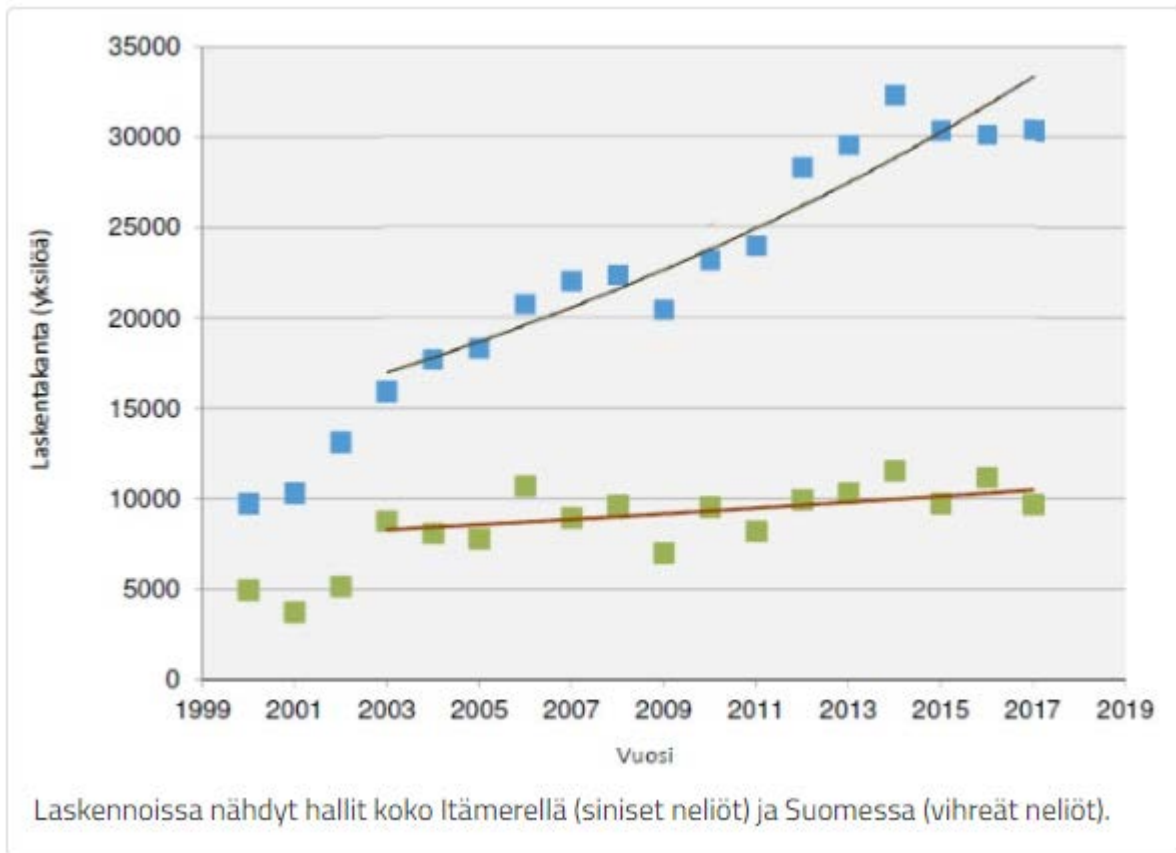
Saaliiksi saadusta halliyksilöstä on metsästysasetuksen mukaan ilmoitettava Suomen riistakeskukselle viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun halli on saatu saaliiksi. Ilmoituksessa on kerrottava: 1) metsästäjän metsästäjännumero ja yhteystiedot; 2) pyydystetyn hallin sukupuoli ja paino; 3) pyyntiajankohta; 4) pyyntipaikan koordinaatit, kannanhoitoalue, Suomen riistakeskuksen toiminta-alue ja riistanhoitoyhdistys. Kiintiön tultua täyteen Suomen riistakeskuksen on määrättävä hallinmetsästys kannanhoitoalueella lopetettavaksi. Suomen riistakeskuksen määräyksestä on tiedotettava riittävän tehokkaasti. Metsästyksen lopettamisen katsotaan tulleen metsästäjien tietoon kolmen vuorokauden kuluttua määräyksen antamisesta. Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle tiedot hallin metsästyksestä kunkin kalenterivuoden päätyttyä.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun kiintiön nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja tai poikkeuslupan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Maa- ja metsätalousministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin määrää ja aluetta. Tässä tapauksessa ei ole tarpeen rajoittaa poikkeuslupien määrää, sillä niitä on haettu viime vuosina vain muutamia.

Suomen riistakeskukselle on annettu 1.3.2011 voimaan tulleilla metsästyslain muutoksilla toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa em. kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskuksen toimintaa ohjaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä alueellisen kiintiön suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä.

Halli kuuluu luontodirektiivin liitteen V lajeihin. Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista, jotka eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi sallii liitteen V lajien metsästyksen. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueella sekä euroopanmajava, halli, kirjohylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis. Näistä euroopanmajava ja itämeren norppa on säädetty metsästysasetuksen 1 §:ssä pyyntiluvanvaraisiksi ja hallin metsästys on säädetty metsästysasetuksen 5 §:ssä rajoitettavaksi alueellisen kiintiön puitteissa. Hallikannan on arvioitu olevan suotuisalla suojelun tasolla viimeisimmässä vuosien 2006–2012 luontodirektiivin raportoinnissa. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, rauhoitusaika sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Hallille on myös säädetty rauhoitusaika metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa 1.1.–15.4. väliseksi ajaksi.

2 Luonnonvarakeskuksen arvio merihylkeiden kantojen tilasta

Kuva 1. Hallin laskentakanta Itämerellä (siniset neliöt) ja Suomessa 2000-luvulla (vihreät). Lähde: Luonnonvarakeskus.¹

Vuonna 2017 Itämerellä nähtiin lentolaskennoissa luodoilla noin 30 300 hallia, joista Suomen merialueella oli runsaat 9 600.

Laskenta-aikaan touko-kesäkuussa halleja on eniten Itämeren pääaltaan reunamilla: Keski-Ruotsin saaristossa, Suomen lounaissaaristossa ja Viron länsirannikolla.

2000-luvun alusta lähtien koko Itämeren hallikanta on kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa, vaikka viime vuosina kokonaistulos on pysynyt noin 30 000 hallissa. Kannankasvu on viime vuosina ollut voimakkainta Keski-Ruotsin saaristossa. Yli puolet lasketuista halleista olikin Ruotsin merialueella. Kanta on vahvistunut myös eteläisellä Itämerellä.

Suomen alueella laskenta-aikaan nähtyjen hallien määrä ei ole enää merkittävästi lisääntynyt viime vuosina. Valtaosa Suomessa lasketuista halleista tavattiin tänäkin keväänä lounaissaaristosta.

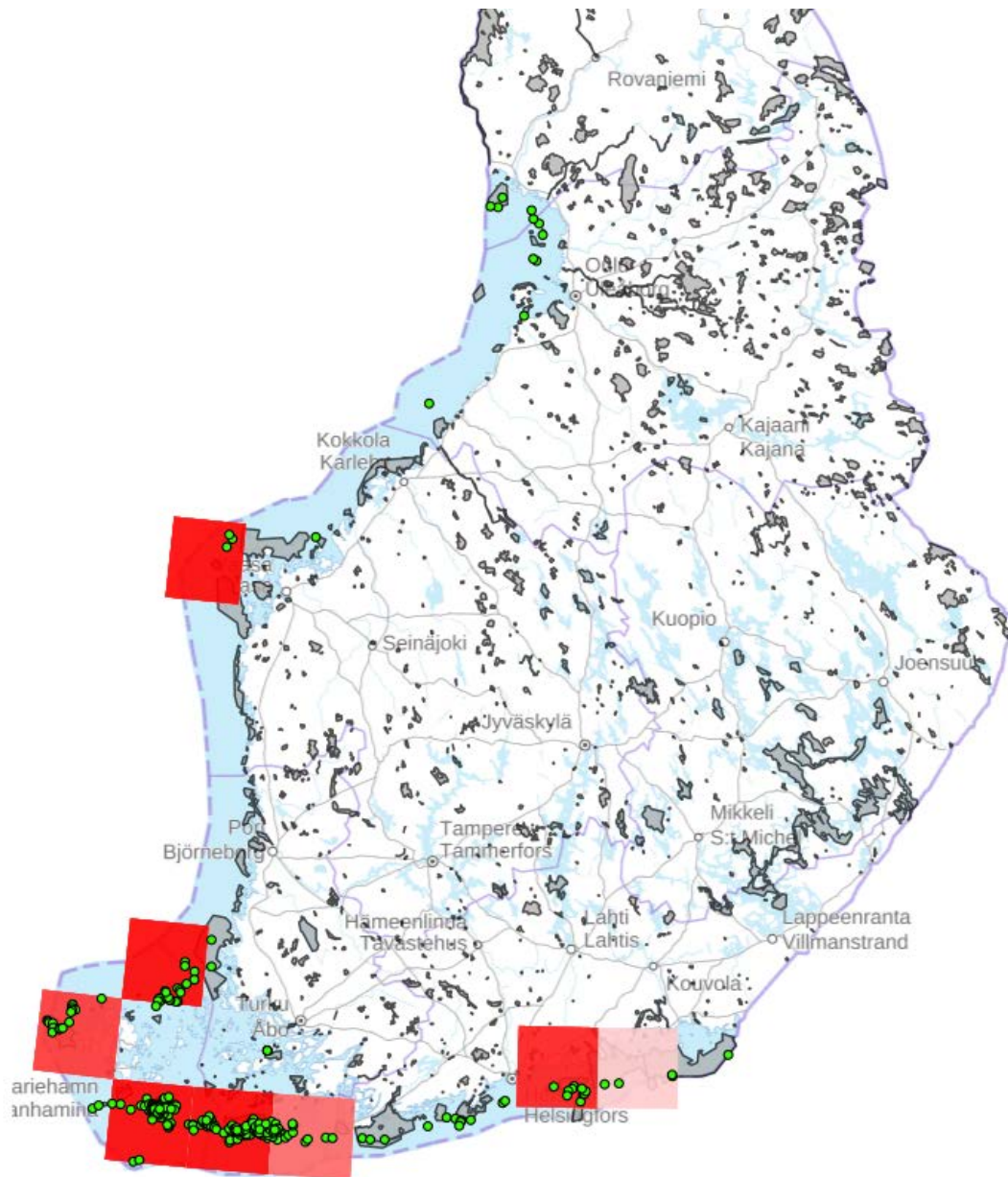
Suomen merialueen hallilaskennat tekee Luonnonvarakeskus.

¹ <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

Alue/Maa	Viro	Suomi	Venäjä	Tanska	Ruotsi	Puola	Saksa	Yhteensä
<u>Perämeri ja Merenkurkku</u>		748 ⁽¹⁾			1275			2023
<u>Selkämeri</u>		258 ⁽²⁾			1861			2119
<u>Keski-Ruotsi</u>					11103			11103
<u>Lounaissaaristo</u>		8092						8092
<u>Suomenlahti</u>	179	591	x					770
<u>Länsi-Viro</u>	1913							1913
<u>Riiianlahti</u>	1645							1645
<u>Etelä-Ruotsi</u>					1868			1868
Tanska				735				735
Puola						71		71
Saksa							9	9
Yhteensä	3737	9689	X	735	16107	71	9	30 348

1) Vain Merenkurkun hylkeidensuojelualueet 2) Sandbäck – Södra Sandbäck x = Ei laskentaa Venäjällä. Viimeksi vuonna 2012, noin 300 hallia

Taulukko 1. Vuoden 2017 hallilaskentatulokset maittain ja merialueittain. Lähde: Luonnonvarakeskus.

Kuva 2. Hylkeiden esiintyminen (tiheys) eri merialueilla. Harmaalla Natura 2000 –alueet. Lähde Luonnonvarakeskus www.riistahavainnot.fi.

3 Suurimmat sallitut saalismäärät ja muut rajoitukset metsästysvuodelle 2018–2019

Itämeren alueen laskennoissa nähtyjien hallien määrä on kasvanut 2000-luvun alun noin 10 000:sta nykyiseen yli 30 000 eläimeen. Kasvu näyttää edelleen jatkuvan huolimatta siitä, että halleja menehtyy kalastuksen sivusaaliina. Laskentakanta ei ole hallikannan kokonaismäärä, koska eräiden arvioiden perusteella keväisin saavutettaisiin 60–80 % kannasta. Nykyinen yli 30 000 laskentakanta tarkoittaa 60–80 % näkyvillä oloasteella arviotuna yhteensä noin 40 000–54 000 kokonaiskantaa. Joka vuosi kantaan tulee lisää keskimäärin 2 300–3 000 hallia.

Toteutuneet saaliit ovat eri kannanhoitoalueilla vaihdelleet vuosittain. Vallitseva tilanne on ollut se, että Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella ja Lounais-Suomen kannanhoitoalueella suuri osa kiintiöstä on jäänyt vuodesta toiseen käyttämättä. Saaliin toteumaa on rajoittanut sopivien hylkeenpyyntialueiden vaikea saavutettavuus, vähäinen määrä, pyynnin vaativuus sekä vaihtelevat ja usein haastavat olosuhteet. Suomenlahden

kannanhoitoalueella kiintiön käyttöaste on noussut keskeytymetsästysmenettelyyn siirtymisen myötä. Metsästysvuonna 2017–2018 on saatu saaliiksi 185 hallia (25.6.2018 tilanne).

Saalis jakautuu seuraavasti:

- Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella 32 hallia; saalis 5 % kiintiöstä; kiintiötä jäljellä 601 hallia
- Lounais-Suomen kannanhoitoalueella 64 hallia; saalis 23 % kiintiöstä; kiintiötä jäljellä 209 hallia
- Suomenlahden kannanhoitoalueella 89 hallia; saalis 62 % kiintiöstä; kiintiötä jäljellä 55 hallia

Asetuksella sallittaisiin yhteensä enintään 1 050 hallin metsästys kaikkien mereen rajoittuvien maakuntien alueella. Alueellisesti suurimpia sallittuja saalismääriä rajoitettaisiin Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa määriteltyjen kannanhoitoalueiden mukaisesti siten, että Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueella sallittaisiin enintään 633 hallin metsästys, Lounais-Suomen kannanhoitoalueella Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntien alueella enintään 273 hallin metsästys ja Suomenlahden kannanhoitoalueella Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien alueella enintään 144 hallin metsästys.

Alueellisen kiintiön puitteissa tapahtuvan metsästyksen lisäksi Suomen riistakeskuksen on mahdollista myöntää myös metsästyslain 41§:n mukaisia poikkeuslupia. Asetuksella ei rajoiteta tätä toimivaltaa.

Suurimpien sallittujen saalismäärien asettamisessa on otettu huomioon Ahvenanmaan vuotuinen suurin sallittu saalismäärä 450 (450) hallia². Ruotsin asettamaa 600 (560)³ yksilön kiintiötä ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi erikseen vähentää toteutuneen saaliin vähäisen määrän takia. Ruotsalaisten pyynti on suojelumetsästystä (skyddsjakt), mutta myös Ruotsissa on keskustelua metsästyksen tehostamisesta myös pyydysten ulkopuolelle. Aiemmin pyyntilupajärjestelmän kautta rajoitetussa metsästyksessä myönnettyjen pyyntilupien vakaakäyttö oli tosiasia, mutta alueelliseen kiintiöön perustuva metsästys ei ole olennaisella tavalla muuttanut asian tilaa. Metsästysvuonna 2017–2018 saaliiksi on saatu vain 185 hallia 1 050 kiintiöstä (18 %). Hylje on lajina vaikeasti metsästettävä ja metsästys vaatii erityisosaamisen lisäksi runsaasti aikaa ja venekalustoa. Hylkeenmetsästys on myös metsästysmuotona kallis. Pelkät viikon metsästyksen polttoainekulut saattavat olla yli tuhat euroa. Hyljetuotteiden kauppakiellon takia saalista ei voi myöskään myydä. Metsästyksen tuloksellisuus riippuu metsästäjän taidon lisäksi sää- ja jääolosuhteista. Sulan veden aikana hylkeiden suosimien metsästysalueiksi soveltuvien alueiden, matalikkojen ja luotojen vähäisyys tai niiden kuuluminen luonnonsuojelualueverkostoon rajoittavat entisestään metsästystä. Suurin sallittu saalismäärä ei siten ole ollut juurikaan hylkeenmetsästystä rajoittava tekijä tällä hetkellä.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
KOKO MAA																					
Halli (1998-)	..	..	16	60	30	90	130	233	291	312	157	218	360	470	350	165	177	134	184	157	185

Taulukko 2. Hyljesaalis 1998-2016. Lähde. Luonnonvarakeskus. www.riistahavainnot.fi

² http://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/protocol/nr2-enskild-n4a_1.pdf
(Suluissa edellisvuoden kiintiö)

³ <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/sal/beslut-skydds jakt-grasal-20180406.pdf>
(Suluissa edellisvuoden kiintiö)

Sivusaaliskuolleisuuden on arveltu olevan suuruusluokaltaan 2 000 hallia, mutta ECOSEAL -hankkeen tuloksien mukaan sivusaaliiksi jää keskimääräistä heikompiuntoisia yksilöitä. Näin ollen sivusaaliskuolleisuus ei ole kokonaan populaation kokonaiskuolleisuutta lisäävää, vaan nähtävästi sivusaaliiksi päätyvien yksilöiden kuolleisuus olisi muutoinkin suurempaa. Sivusaaliskuolleisuus ei näytä olevan hallikannan kasvussa kuin korkeintaan hidastava tekijä. Kalastuslaki tulee parantamaan olennaisesti tietoja, kuinka paljon hylkeitä jää sivusaaliiksi, koska lakiin lisättiin sivusaalisilmoitusvelvollisuus. Kalastuslain 62 §:n mukaan ilmoitus säännöksessä tarkoitettusta sivusaaliista tulee pyydyksen haltijan tehdä viipymättä Luonnonvarakeskukselle ja sen tekeminen koskee sekä elävänä että kuolleena pyydyksistä löytyneitä eläimiä. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti tulee olemaan myös rangaistavaa (kalastusrikkomus).

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on mietinnössään (MmVM 8/2012 vp) korostanut, että pitkällä tähtäimellä hylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamia merkittäviä vahinkoja tulee pyrkiä ratkomaan ensisijaisesti muilla keinoilla kuin vahinkojen ja tappioiden korvaamisella. Valiokunta onkin edellyttänyt, että hyljekantojen hoitosuunnitelma päivitetään ja että tehokkain keino on helpottaa harmaahylkeen metsästystä koskevia säännöksiä ja kääntää harmaahyljekannan kasvu ja sitä kautta vahinkojen määrä laskuun. Toistaiseksi maa- ja metsätalousministeriön vahvistamia hallin suurimpia sallittuja saalismääriä ei metsästyksen haasteiden ja rajoitusten vuoksi ole yhtenäkkään metsästysvuonna saatu täyteen. Kiintiömetsästys on eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan näkemyksen mukaan paras keino hallin metsästyksen tehostamiseksi. Se vähentää elinkeinon harjoittajien ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ja mahdollistaa välittömät metsästystoimet, kun vahinkoja aiheuttavia halliyksilöitä on havaittu pyydysten ja kasvatuskassien lähistöllä. Suomen riistakeskuksen vuoden 2018 tulostavoite on päivittää Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelman päivytysprosessiin osallistetaan sidosryhmiä, jotka edustavat kalataloutta, saariston ja rannikon väestöä, riistapolitiikkaa, hylkeenmetsästäjiä, suojelua ja hyljetutkimusta. Sidosryhmien osallistaminen alkaa kesäkuussa jatkuen syksyyn asti.⁴

4 Esityksen vaikutukset

Esitettävä 1 050 hallin suurin sallittu saalismäärä on sama kuin edellisenä vuonna on asetettu. Nykyinen yli 30 000 laskentakanta tarkoittaa 60–80 prosentin näkyvillä oloasteella arvioituna yhteensä noin **40 000–54 000** kokonaiskantaa. 2000-luvulla koko Itämeren hallikannan keskimääräinen kasvunopeus on ollut noin runsaat 5 % vuodessa, eli joka vuosi kantaan tulee lisää 2 300–3 000 hallia. Kannan kasvunopeus on edelleen hyvä ja lajin lisääntymisterveys normaali. Koska hallikannan kasvu näyttäisi jatkuvan edelleen, suurinta sallittua saalismäärää 1 050 saalisyksilöä ei voida pitää ylimitoitettuna ja se ei edes täysimääräisesti toteutuessaan heikennä kannan tilaa. Siirtyminen pyyntilupajärjestelmästä alueellisen kiintiön puitteissa sallittavaan metsästyseen on vähentänyt metsästäjien ja elinkeinon harjoittajien kokemaa hallinnollista taakkaa ja joustavoittanut metsästyksen säätelyä. Nämä tekijät voivat hyvissä olosuhteissa jonkin verran lisätä kiintiön käyttöastetta. Alueelliseen kiintiöön siirryttäessä arvioitiin, että saalismäärät eivät nouse kovin merkittävästi tai nopeasti, koska metsästyksen saalismäärään vaikuttavat erityisesti vaikeat sää- ja jääolosuhteet, hylkeenpyynnin korkeat kustannukset ja niiden kallistuminen polttoaineen hinnan nousun johdosta, alueelliset metsästysrajoitukset sekä hylkeenpyynnin vaikeus.

Esitettävällä suurimmalla sallitulla saalismäärällä pyritään toteuttamaan Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa asetettua tavoitetta Perämeren-Merenkurkun ja Lounais-Suomen kannanhoitoalueilla pitää hallikanta sen suuruisena, että hallien aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla kannan elinvoimaisuutta vaarantamatta. Samalla tavalla arvioidaan toteutettavan Suomenlahden kannanhoitoalueella hoitosuunnitelman mukaisesti tavoitteena olevaa hallikannan kehitystä, jotta hallien aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla ja kannan elinvoimaisuutta ei vaaranneta. Hallin metsästys ehkäisee jonkin verran ammattikalastajien pyydyksille aiheuttamien vahinkojen syntymistä, joten esitys voi jossain määrin vähentää kalastajille valtion varoista maksettavia vakuutustukia (laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta (998/2012)). Se vähentäisi

⁴ <https://riista.fi/hyljekantojen-hoitosuunnitelma-paivitetaan/>

elinkeinon harjoittajien ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ja mahdollistaisi välittömät metsästystoimet, kun vahinkoja aiheuttavia halliyksilöitä on havaittu pyydysten ja kasvatuskassien lähistöllä.

Hylkeet aiheuttavat haittaa kalastukselle ja kalankasvatukselle. Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kalatalouselinkeinolle koituvien vahinkojen nimellisarvo on viime vuosina ollut yhteensä n. 1,5–2 milj. euroa vuodessa. Merkittävät vahingot ovat lisänneet vaatimuksia hyljekantojen rajoittamisesta.

5 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen Luonnonsuojeluliitto (SLL), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), WWF Suomi, Suomen Metsästäjäläiitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL), Kalatalouden Keskusliitto (KKL), Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Suomen Hylkeenpyytäjät ry ja Perämeren kalastusalue sekä Luonnonsuojeluliitto Tapiola.

Lausuntoja asetusluonnoksesta annettiin yhteensä kymmenen, joissa todettiin hallin osalta seuraavaa:

Ympäristöministeriö katsoo, että hallin 1050 yksilön metsästyskiintiö on hyväksyttävissä. 2000-luvulla koko Itämeren hallikannan keskimääräinen kasvunopeus on ollut noin runsaat 5 % vuodessa, eli joka vuosi kantaan tulee lisää 2 300-3 000 hallia. Kannan kasvunopeus on LUKE:n tutkimusten mukaan edelleen hyvä ja lajin lisääntymisterveys normaali. Koska hallikannan kasvu näyttäisi jatkuvan edelleen, ei suurin sallittu saalis määrä 1 050 saalisyksilö heikennä kannan tilaa ja on näin ollen hyväksyttävissä. Ympäristöministeriö kuitenkin huomauttaa, että itäisellä Suomenlahdella, lajin ja sen sukupuolten tunnistamiseen ja erottamiseen norpasta tulee myös kiinnittää erityistä huomiota, jotta vältetään norppien metsästykseltä ja voidaan painottaa uroshalien metsästystä. Metsästyskiintiöiden mitoituksessa tulee tulevaisuudessa huomioida myös tahattomien sivusaaliiksi jääneiden yksilöiden määrä. Kalastuslain 62§ mukaan sivusaaliiksi jäävistä hylkeistä tulee ilmoittaa Luonnonvarakeskukselle. Ilmoitusten avulla voidaan paremmin arvioida sivusaaliskuolleisuuden määrää ja sen vaikutusta populaatioiden kehitykseen tulevaisuudessa. Myös yhteistyötä Itämeren alueella tulee tiivistää, kun määritellään metsästyskiintiöitä, jotta kokonaismetsästyspoistuma olisi kestävää Itämeren mittakaavassa.

Luonnonvarakeskus toteaa lausunnossaan, hallin kiintiö (1050 yksilöä) on säilynyt edelleen korkeana suhteessa toteutuneeseen saaliiseen ja myös siihen, että hallien laskentakanta ei juuri ole kasvanut viime vuosina Suomen merialueella. Kun tähän lisätään Ahvenanmaan kiintiö (450 hallia), niin Suomen kiintiö käsittää yli 15 % merialueemme hallien laskentakannasta (vuodelta 2017). On myös huomioitava, että hylkeiden ammattikalastajille aiheuttamien haittojen vähentämisessä metsästyksellä on varsin rajallinen vaikutus, jollei sitä kohdenneta suoraan vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Suomen riistakeskus toteaa lausunnossaan, että sillä ei ole huomautettavaa hallia koskevasta asetuksesta tai sen muistiosta. Metsästysvuonna 2017-2018 yhdelläkään kannanhoitoalueella kiintiö ei tule täyttymään (tilanne 23.7.2018). Esitetyt kiintiöt ovat kuitenkin tarkoituksenmukaisen suuruisia huomioiden sekä kannan tila, että mahdollistaen metsästyksen erityisesti kalastukselle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi. Suomen riistakeskus nostaa esille huolen luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelusta rannikko -alueilla. Nykyisin osalla luonnonsuojelualueista on metsästetty hylkeitä, mutta uhkana on, että säädösvalmistelun kautta metsästys kielletään näillä alueilla. Mahdollisen metsästyskiellon myötä riskinä on hylkeiden kalastukselle aiheutuvien vahinkojen merkittävä kasvu.

Metsähallitus toteaa lausunnossaan, että hallikanta kestää esitetyn enintään 1 050 yksilön metsästyksen, mutta vaikuttaa yhdessä muiden kuolintekijöiden kanssa merkittäväsi kannan kasvuun. Metsähallitus kiinnittää lisäksi huomiota esitettyyn hallin metsästyskiintiöön Suomenlahdella. Hallikannan kasvu on ollut Suomenlahdella hidasta ja hallikanta alueella on Metsähallituksen tiedon mukaan parhaimmillaankin noin 600 yksilöä

vuosittain. Metsähallitus katsoo, että esitetty 144 yksilön metsästyskiintiö Suomenlahden alueella on suuri nykyiseen kantaan nähden.

Suomen Metsästäjäliitto pitää edelliskausien saalismäärien perusteella esitettyjä alueellisia kiintiömääriä kaudelle 2018-2019 kohtuullisina. Hallikanta ja kiintiöt riittäisivät kestävästi selvästi nykyistä pyyntiä suu- rempaan verotukseen, joten välitöntä muutostarvetta ei ole.

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausunnossaan olevan hyvin valitettavaa, että toteutuneet metsästysmäärät (185 hallia) ovat jääneet kokonaiskantaan (40 000-54 000 hallia) verrattuna hyvin vaatimat- tomiksi. Hylkeiden aiheuttama haitta on kalastus- ja kalankasvatuseräilylle niin vakava, että kannan kokoa olisi pienennettävä. Rannikkokalastus on ilmeisessä kriisissä. Myös kalakantojen turvaaminen vaatii, että hyl- jeongelma saadaan kuriin. Ruotsalaiset tutkimukset osoittavat, että hyljekannalla on huomattava vaikutus ka- lakantoihin. Hyljekannan pienentäminen on ainoa kestävä toimi. Lisäksi on vältettävä kaikki toimia, jotka estävät metsästyksen harjoittamista, kuten uusien suojelu- ja metsästyskieltoalueiden perustamista rannikolle. Hylkeiden nykyiset suojelualueet tulisi lakkauttaa tarpeettomina. Poikkeuslupien hakemista on myös edistet- tävä ja menettely on oltava mahdollisimman nopeaa ja joustavaa. Poikkeusluvan tulisi olla maksuton koska on kyse valtion ylläpitämästä liian suuresta vahinkoeläinkannasta.

Perämeren, Keski-Perämeren, Perämeren eteläinen ja Lohtajan seudun kalustusalue toteavat yhteislausunnossaan, että hylkeiden metsästys tulisi sallia myös Perämeren kansallispuiston alueella. Puistosta annetun asetuksen (538/1991) 4 §:n mukaan tämä olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla, mikäli eläinlaji on lisään- tynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi. Kalastuksen, vaelluskalakantojen ja kalatalouden osalta hylkei- den kohdalla näin on kiistatta jo käynyt. Erittäin tärkeä seikka mihin kalustusalueet vaativat suomalaisten päät- täjien puuttuvan, on hyljetuotteiden kauppa- ja kalatieteiden osalta hyljetuotteiden kau- pallinen hyödyntäminen tulisi sallia, onhan hylkeistä saatavien traanin, nahkojen, lihojen ja luiden käyttö kuu- lunut hyvin tiiviisti Perämeren rannikon kulttuuriperintöön ja historiaan.

MTK kannattaa esitettyä metsästyskiintiötä. Lisäksi tarvitaan kuitenkin uusia kannustimia ja lisätoimenpiteitä, joilla edistetään hallin metsästystä ja saaliskiintiöiden täyttymistä. Hallikantojen kasvu on välttämätöntä saada pysähtymään.

WWF Suomi toteaa lausunnossaan, että Suomella on vastuu Suomen alueen hallikannasta ja sen suotuisasta suojelun tasosta. Esitetty hallin pyyntikiintiö ja sen perustelumiestio lähtee koko Itämeren hallikannasta eikä Suomen alueen laskentamäärästä kuten pitäisi. WWF esittää, että maa- ja metsätalousministeriö asettaa har- maahylkeen pyyntikiintiön Suomen metsästysalueen kantaan nähden kestäväälle tasolle eli noin 300 yksilöön. Suomen alueella, mukaan lukien Ahvenanmaa, hallin laskentakanta ei ole kasvanut vuoden 2006 jälkeen eli yli kymmeneen vuoteen. WWF on toistuvasti esittänyt, että 1050 yksilön pyyntikiintiö on aivan liian suuri Suomen metsästysalueen hallikantaan nähden, ja voi johtaa toteutuessaan harmaahylkeen suotuisan suojelun tason vaarantumiseen Suomessa. Tältä on vältytty vain, koska ylisuuresta kiintiöstä huolimatta toteutunut saa- lismäärä on jäänyt huomattavasti pienemmäksi, ja koska muut Itämeren maat ovat noudattaneet maltillista pyyntipolitiikkaa.

Hallisaalis on ollut viime vuosina alle 20 prosenttia kiintiöstä; kuluvana metsästysvuonna 2017-2018 (tilanne kesäkuun lopussa) hallisaalis on ollut vain 185 yksilöä. Vaikka hallin metsästyskiintiö on pysynyt jo kymme- nen vuotta samana (1050 yksilöä vuodessa Suomen metsästysalueella), ovat hallisaalis ja kiintiön toteutumis- prosentti pienentyneet. Tämä saattaa olla merkki siitä, että alueen todellinen hallikanta on jopa pienentynyt tällä jaksolla. Huomion arvoista on myös, että alkaen vuodesta 2006, jolloin Suomen merialueen hallikanta saavutti nykyisen tasonsa, on kaikkien merialueittemme ammattikalastuksen kokonaissaalis kasvanut, ja hyl- keen vahingoittamaksi raportoitu kalan arvo on vähentynyt.

Esityksen taustamuistiossa todetaan, että ehdotetun suuruinen kiintiö ”ei edes täysimääräisesti toteutuessaan heikennä kannan tilaa”. WWF on tästä täysin eri mieltä. Esitys rikkoo WWF:n mielestä metsästyslakiin kirjat- tua kestävä metsästyksen periaatetta, koska pyynnin kestävyys on nimenomaan riippuvainen kiintiön toteu-

tumisprosentista. Kiintiön toteutuminen merkitsisi harmaaahylkeen nopeaa taantumista Suomen metsästysalueella, kun jo nykyinen toteutunut pyynti on johtanut harmaaahyljekannan kasvun pysähtymiseen kymmeneksi vuodeksi. Erityisesti Suomenlahden kiintiön pitäminen 144 hallissa on alueen kantaan nähden liian suuri, varsinkin kun alueellisen kiintiön toteuma on ollut selvästi suurin (yli 60 %) juuri Suomenlahdella.

Suomen luonnonsuojeluliitto esittää lausunnossaan, että harmaaahylkeen pyyntikiintiö asetetaan Suomen metsästysalueella 300 hylkeen tasolle. Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa, että hallikanta ei ole kasvanut Suomen alueella vuoden 2006 jälkeen, vaikka kasvua on ollut eteläisemmällä Itämerellä. Maa- ja metsätalousministeriön harmaaahylkeelle ehdottama pyyntikiintiö on edelleen 1050. Ahvenanmaalla on tämän lisäksi oma 450 harmaaahylkeen kiintiö, joten Suomen alueen yhteinen mahdollinen maksimipyyntimäärä olisi peräti 1500 harmaaahyljettä. Pyyntikiintiöstä on toteutunut Suomessa ja Ahvenanmaalla yhteensä vuosittain vain osa. Harmaaahylkeeseen näyttääkin kohdistuvan alueella voimakasta muuta kuolleisuutta etenkin sivusaaliskuolleisuutena. Tämä on osittain syy siihen, ettei Suomen alueella ole havaittu harmaaahyljekannan kasvua. Koska nykyisellä pyynnin tasolla harmaaahylkeen kanta on pysynyt jo kymmenen vuotta ennallaan, on todennäköistä, että yli tuhannen harmaaahylkeen pyyntikiintiön toteutuminen edes lähimain johtaisi lajin suotuisan suojelutason vähittäiseen vaarantumiseen. Kiintiö on aivan suhteettoman suuri Suomen metsästysalueen hallikantaan nähden. Muistio ohittaa tämän tosiasian vertaamalla Suomen kiintiötä koko Itämeren hallikantaan, mikä ei hylkeiden melko suuren alueuskollisuuden perusteella ole hyvä pyynnin suunnittelun perusta.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry yhtyy ministeriön käsitykseen siitä, ettei harmaaahylkeen kiintiötä ole tarpeen lisätä. Kiintiön lisääminen ei ole ratkaisu silloin kun nykyinenkin kiintiö täytetään vain 18%. Metsästäystä enemmän hyljekantaa näyttää verottavan kalastuksen sivusaaliina pyydyksiin hukkuneet hylkeet, mistä syystä Liitto näkee tarpeellisena selvittää sivusaaliin määrä ja koostumus. Kalastukselle aiheutuvien hyljevahinkojen torjumisessa Liitto näkee ensisijaisena toimenpiteenä pyydysten vaihtamisen hyljeturvalliseen vaihtoehtoon. Tästä on etua sekä kalastukselle, että hylkeille ja ministeriön tulisikin ottaa aktiivisempi rooli hyljeturvallisten pyydysten lisäämisessä. Hylkeitä vakavampia uhkia kalataloudelle ovat Itämeren rehevöityminen, roskaantuminen, ilmaston lämpeneminen, vieraslajit, sekä öljy- ja kemikaalikuljetukset. Liitto muistuttaa, että kalastusta on harjoitettu menestyksellisesti myös 1800-luvulla, jolloin hyljekannat olivat paljon nykyistä suuremmat.

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.8.2018